

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Zarządzenie nr 164/2020
Rektora Politechniki Warszawskiej
z dnia 10 grudnia 2020 r.

w sprawie szczegółowych obowiązków i odpowiedzialności kierowników, pracowników, osób współpracujących, doktorantów, studentów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia w zakresie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i nauki

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.) w związku z art. 207 i art. 304 – 304¹ Kodeksu pracy oraz z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz. U. poz. 2090), zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Zarządzenie stosuje się do wszystkich kierowników, pracowników, doktorantów, studentów, uczestników studiów podyplomowych i uczestników innych form kształcenia:
 - 1) podstawowych jednostek organizacyjnych;
 - 2) ogólnouczelnianych jednostek organizacyjnych;
 - 3) jednostek organizacyjnych administracji centralnej PWoraz osób współpracujących z PW na podstawie umów cywilnoprawnych.
2. Określenia użyte w zarządzeniu oznaczają:
 - 1) osoba współpracująca – osoba fizyczna wykonująca pracę na terenie Politechniki Warszawskiej na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz na podstawie porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych lub osoba realizująca prace badawcze pod opieką pracownika, wolontariusz, praktykant, stażysta;
 - 2) umowa cywilnoprawna – umowa zlecenia, umowa o dzieło;
 - 3) doktorant – uczestnik studiów doktoranckich lub osoba kształcąca się w szkole doktorskiej.

§ 2

1. Kierownicy jednostek organizacyjnych ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy i nauki w kierowanych przez siebie jednostkach.
2. Kierownicy jednostek organizacyjnych mają obowiązek organizowania stanowisk pracy, zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy. Organizowanie pracy powinno uwzględniać:
 - 1) określenie zakresu obowiązków i odpowiedzialności na danym stanowisku pracy;
 - 2) określenie zakresu szkolenia bhp;
 - 3) zapewnienie nadzoru nad pracownikami, doktorantami, studentami, uczestnikami studiów podyplomowych, uczestnikami innych form kształcenia oraz osobami współpracującymi;
 - 4) wyposażenie stanowisk w maszyny i urządzenia techniczne, które spełniają wymagania określone w przepisach dotyczących oceny zgodności, lub spełniają minimalne

wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników, doktorantów, studentów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia oraz osób współpracujących;

- 5) określenie warunków wytwarzania i użytkowania aparatury prototypowej;
 - 6) wyraźne oznakowanie i zabezpieczenie w sposób uniemożliwiający uruchomienie maszyn i innych urządzeń technicznych uszkodzonych lub pozostających w naprawie;
 - 7) wyposażenie maszyn i urządzeń w zabezpieczenia chroniące pracowników, doktorantów, studentów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia i osób współpracujących przed urazami, działaniem niebezpiecznych substancji chemicznych, porażeniem prądem elektrycznym, nadmiernym hałasem, promieniowaniem oraz szkodliwym lub niebezpiecznym działaniem;
 - 8) dostarczenie pracownikom i osobom współpracującym odzieży roboczej i ochronnej oraz środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy;
 - 9) opracowanie instrukcji stanowiskowych;
 - 10) przeprowadzanie instruktażu stanowiskowego;
 - 11) przeprowadzanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz zapoznania z nią pracowników, zgodnie z zarządzeniem Rektora;
 - 12) wywieszanie znaków nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej na stanowiskach pracy, na których występuje taka konieczność.
3. Kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani do:
- 1) zapewnienia terminowego przeprowadzenia badań lekarskich z zakresu profilaktycznej ochrony zdrowia pracowników w swoich jednostkach;
 - 2) zapewnienia określonych wymagań zdrowotnych dla osób współpracujących, potwierdzonych wydanym orzeczeniem lekarskim przez lekarza medycyny pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - 3) zapewnienia przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy i nauczania oraz przekazywania uzyskanych wyników do wiadomości zainteresowanym pracownikom, doktorantom, osobom współpracującym a także do Inspektoratu BHP - zgodnie z odpowiednim zarządzeniem Rektora;
 - 4) ustalenia zasad postępowania z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie;
 - 5) ustalenia zasad postępowania z czynnikami biologicznymi używanymi w procesie naukowo-dydaktycznym zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie;
 - 6) zapewnienia wyposażenia pomieszczeń uczelni, w których są prowadzone zajęcia dydaktyczne, w przenośne apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, których termin ważności nie upłynął, wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy;
 - 7) zapewnienia przeszkolenia z zasad udzielania pierwszej pomocy osób, którym powierzono obsługę apteczek;
 - 8) zapewnienia łączności ze służbami zewnętrznymi specjalistycznymi i ratowniczymi.
4. Kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani przekazywać pracownikom, doktorantom, uczestnikom studiów podyplomowych, uczestnikom innych form kształcenia, studentom oraz osobom współpracującym informację o:
- 1) zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących w zakładzie pracy, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu;

- 2) działaniach ochronnych i zapobiegawczych podjętych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 1;
- 3) sposobie bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego oraz zasadach postępowania w razie wypadku lub awarii;
- 4) pracownikach wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy podając:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) miejsce wykonywania pracy,
 - c) numer telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej.
5. Kierownicy jednostek organizacyjnych, w których wykonywane są badania pilotażowe, eksperymenty chemiczne, fizyczne lub inne mogące stanowić zagrożenia dla życia i zdrowia osób uczestniczących w tych procesach, są zobowiązani do opracowania instrukcji prowadzenia tych badań, zawierających postanowienia dotyczące zapobiegania zagrożeniu dla zdrowia i życia ludzkiego oraz ustalenia osoby odpowiedzialnej za wykonywanie prac zgodnie z tymi postanowieniami.
6. Kierownicy jednostek organizacyjnych, w których są wykonywane prace z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, są zobowiązani do:
 - 1) uzyskania pozwolenia lub koncesji na nabywanie, przechowywanie lub użytkowanie materiałów wybuchowych do użytku cywilnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie;
 - 2) przestrzegania warunków określonych w pozwoleniu lub koncesji;
 - 3) przestrzegania zasad bezpiecznego prowadzenia prac przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
 - 4) zapewnienia stałego nadzoru nad osobami mającymi dostęp do materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
 - 5) dysponowania obiektami lub urządzeniami dostosowanymi do charakteru prac prowadzonych z użyciem materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego;
 - 6) zapewnienia bezpiecznego przechowywania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zgodnie z odrębnymi przepisami;
 - 7) prowadzenia ewidencji nabytych, zużytych, przechowywanych, przemieszczanych i zbytych materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zgodnie ze wzorem ewidencji określonym w odrębnych przepisach;
 - 8) do bieżącej oceny i dokumentacji stopnia ryzyka związanego z prowadzeniem prac przy użyciu materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, a także posiadania dokumentacji obiektów i urządzeń;
 - 9) przechowywania dokumentacji, o której mowa w pkt 7 i 8, przez co najmniej 10 lat, licząc od ostatniego dnia roku kalendarzowego, w którym transakcja została dokonana, nawet jeżeli w międzyczasie zaprzestana została działalność naukowa.
7. Kierownicy jednostek organizacyjnych, w których prowadzone są zajęcia dydaktyczne w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych oraz obiektach sportowych, są zobowiązani do zapewnienia:
 - 1) sprawdzenia przez kierowników laboratoriów, warsztatów lub pracowni specjalistycznych oraz obiektów sportowych czy stan techniczny maszyn, urządzeń i instalacji elektrycznej oraz ogólny stan używanych pomieszczeń i obiektów nie stwarza zagrożeń dla życia i zdrowia; sprawdzenie powinno się odbyć przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych i dopuszczeniem do nich pracowników, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia i studentów oraz osób współpracujących;
 - 2) pracownikom, studentom, doktorantom, uczestnikom studiów podyplomowych, uczestnikom innych form kształcenia oraz osobom współpracującym, niezbędnych

- środków ochrony indywidualnej w zależności od rodzaju zajęć i specyfiki poszczególnych wydziałów, zgodnie z odrębnym zarządzeniem Rektora;
- 3) organizowania szkolenia z zakresu bhp dla studentów, rozpoczynających naukę w Uczelni, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia, zgodnie z odrębnymi zarządzeniami Rektora;
 - 4) udostępniania w zależności od prowadzonych prac naukowo-badawczych, pracownikom, doktorantom, studentom, uczestnikom studiów podyplomowych, uczestnikom innych form kształcenia, oraz osobom współpracującym, instrukcji uwzględniających zasady i przepisy BHP, dotyczących:
 - a) warunków bezpiecznej obsługi maszyn i innych urządzeń,
 - b) rodzajów prac i procesów technologicznych o szczególnym zagrożeniu dla życia lub zdrowia, w tym sposobu nadzoru nad ich wykonywaniem,
 - c) postępowania z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia,
 - d) obowiązującego systemu znaków i sygnałów oraz sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej,
 - e) sposobu posługiwania się środkami ochrony indywidualnej,
 - f) postępowania w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników, doktorantów, studentów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia oraz osób współpracujących, w tym udzielania pierwszej pomocy;
 - 5) umieszczania w widocznym i łatwo dostępnym miejscu, w laboratoriach i pracowniach specjalistycznych regulaminów porządkowych, określających szczegółowe przepisy i zasady odbywania zajęć oraz zasady bhp;
 - 6) prowadzenia zajęć pod nadzorem osoby upoważnionej do prowadzenia tych zajęć, posiadającej odpowiednie przygotowanie gwarantujące przeprowadzenie zajęć zgodnie z przepisami i zasadami bhp;
 - 7) przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy osobom prowadzącym zajęcia w warsztatach, pracowniach specjalistycznych, laboratoriach oraz prowadzącym zajęcia z wychowania fizycznego;
 - 8) przeprowadzania badań lekarskich studentów, doktorantów, narażonych na działanie czynników szkodliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach.
8. Kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani do odpowiedniego oznakowania i zabezpieczenia przed swobodnym dostępem osób nieuprawnionych, miejsc i pomieszczeń, do których wzbroniony jest dostęp osobom niezatrudnionym, doktorantom, uczestnikom studiów podyplomowych, uczestnikom innych form kształcenia, studentom i osobom współpracującym.
9. W przypadku zaistnienia w jednostce zdarzenia wypadkowego, kierownik jednostki organizacyjnej ma obowiązek zapewnienia udzielenia pomocy poszkodowanemu, zabezpieczenia miejsca wypadku oraz podjęcia działań określonych odrębnym zarządzeniem Rektora.
10. Kierownicy jednostek organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami wytworzonymi w procesie pracy i nauki są zobowiązani do:
- 1) powołania osób do nadzoru nad gospodarką odpadami, w tym prowadzenia ewidencji w systemie BDO;
 - 2) opracowania instrukcji postępowania z odpadami w danej jednostce organizacyjnej obejmującej:
 - a) zbieranie,
 - b) prowadzenie ewidencji,
 - c) przekazywanie odpadów.

11. Osoby będące głównymi użytkownikami obiektów Politechniki Warszawskiej w rozumieniu zarządzenia Rektora dotyczącego określenia głównych użytkowników obiektów Politechniki Warszawskiej, ich praw i obowiązków w zakresie eksploatacji oraz zasad rozliczenia kosztów i dochodów są zobowiązane do zapewnienia utrzymania budynków i pomieszczeń Uczelni w stanie spełniającym wymagania przepisów techniczno – budowlanych, ochrony przeciwpożarowej, ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
12. Główni użytkownicy obiektu mają obowiązek udostępniania na stronie internetowej jednostki organizacyjnej informacji o sposobie:
 - 1) postępowania w przypadkach wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia, zawierającą w szczególności numer telefonu alarmowego na terenie uczelni oraz adres poczty elektronicznej, na które należy zgłaszać informacje o tych zagrożeniach;
 - 2) bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego oraz zasadach postępowania w razie wypadku i awarii.
13. Kierownicy jednostek organizacyjnych są odpowiedzialni za przeprowadzenie szkoleń wstępnych na stanowiskach pracy i okresowych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy dla wszystkich pracowników, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia i osób współpracujących w danej jednostce na zasadach określonych odrębnym zarządzeniem Rektora oraz zapoznawania pracowników, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia i osób współpracujących na bieżąco z nowymi przepisami, instrukcjami, wytycznymi i wskazówkami w tym zakresie.
14. Za niedopełnienie obowiązku zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy osoba, na której spoczywa odpowiedzialność w tym zakresie, może być ukarana w sposób określony w art. 283 Kodeksu pracy.

§ 3

1. Podstawowe obowiązki pracowników w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bhp, wynikają z § 53 ust. 3 Regulaminu pracy Politechniki Warszawskiej.
2. Pracownicy i osoby wykonujące prace na terenie Politechniki Warszawskiej są obowiązane do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a w szczególności:
 - 1) znać i przestrzegać przepisy i zasady bhp, brać udział w szkoleniach i instruktażach z tego zakresu oraz poddawać się wymaganym egzaminom sprawdzającym;
 - 2) wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bhp oraz stosować się do wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek przełożonych i kierownika jednostki organizacyjnej;
 - 3) zapoznać się z oceną ryzyka zawodowego i stosować się do określonych zasad ochrony przed zagrożeniami;
 - 4) dbać o należyty stan maszyn, urządzeń, narzędzi i sprzętu oraz porządek i ład w miejscu wykonywania pracy;
 - 5) stosować środki ochrony zbiorowej, a także używać przydzielonych środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z ich przeznaczeniem;
 - 6) niezwłocznie zawiadomić bezpośredniego przełożonego lub kierownika jednostki organizacyjnej o zauważonym w Politechnice Warszawskiej wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia ludzkiego oraz ostrzec współpracowników, a także osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia, o grożącym im niebezpieczeństwie.
3. Za niewypełnianie obowiązków, o których mowa w ust. 2, pracownik może zostać ukarany w sposób określony w § 60 - § 64 Regulaminu pracy Politechniki Warszawskiej.

4. W przypadku niewypełniania obowiązków, o których mowa w ust. 2, przez osobę współpracującą mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 4

1. Podstawowe obowiązki w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bhp osób kierujących pracownikami wynikają z § 52 ust. 3 Regulaminu pracy Politechniki Warszawskiej.
2. Osoby kierujące pracownikami są obowiązane znać, w zakresie niezbędnym do wykonywania ciężących na nich obowiązków, przepisy o ochronie pracy, przepisy oraz zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 5

1. Osoby prowadzące zajęcia ze studentami, doktorantami, uczestnikami studiów podyplomowych, uczestnikami innych form kształcenia w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych są obowiązane znać przepisy i zasady bhp w zakresie niezbędnym do przeprowadzania zajęć zgodnie z tymi przepisami.
2. Prowadzący zajęcia jest obowiązany do sprawdzenia przed rozpoczęciem zajęć i dopuszczeniem do nich studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia czy stan techniczny maszyn i urządzeń oraz instalacji elektrycznej, ogólny stan laboratorium lub pracowni specjalistycznej nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia studentów.
3. Prowadzący zajęcia jest obowiązany do zaznajomienia studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia z przepisami i zasadami bhp oraz obowiązującym regulaminem porządkowym przed dopuszczeniem ich do odbywania zajęć, zgodnie z odrębnym zarządzeniem Rektora.
4. Prowadzący zajęcia jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych, uczestników innych form kształcenia w trakcie prowadzonych zajęć.
5. Prowadzący zajęcia jest zobowiązany zgłosić każdy wypadek zaistniały w czasie zajęć kierownikowi jednostki organizacyjnej.

§ 6

1. Studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych, uczestnicy innych form kształcenia rozpoczynający naukę w PW oraz studenci, którzy przenieśli się z innej uczelni są zobowiązani uczestniczyć w szkoleniach z zakresu bhp, zgodnie z odrębnym zarządzeniem Rektora.
2. Studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych, uczestnicy innych form kształcenia odbywający zajęcia w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych są zobowiązani zapoznać się z przepisami i zasadami bhp oraz regulaminem porządkowym danej pracowni.
3. Studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych, uczestnicy innych form kształcenia są zobowiązani do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy i nauki oraz regulaminów porządkowych obowiązujących w Politechnice Warszawskiej.
4. Studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych, uczestnicy innych form kształcenia są zobowiązani niezwłocznie zgłaszać prowadzącemu zajęcia każde zdarzenie wypadkowe zaistniałe podczas zajęć.

5. Studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych, uczestnicy innych form kształcenia są zobowiązani do przestrzegania instrukcji postępowania z odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, obowiązującej w danej jednostce organizacyjnej.
6. Za niedopełnienie obowiązków, określonych w ust. 1 – 5, student, doktorant, uczestnik studiów podyplomowych, uczestnik innych form kształcenia może być ukarany w sposób określony w Regulaminie studiów w Politechnice Warszawskiej.

§ 7

Traci moc zarządzenie nr 22/2011 Rektora PW z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowych obowiązków i odpowiedzialności kierowników, pracowników, doktorantów i studentów, w zakresie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy i nauki.

§ 8

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

REKTOR

prof. dr hab. inż. Krzysztof Zaremba